

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 36 (1381)

Studzieniec.

Od 29 stycznia b. r. toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie głośna rozprawa przeciw b. dyrektorowi i t. zw. „wychowawcom” zakładu wychowawczo-pedagogicznego w Studzieniu koło Warszawy. Rozprawa ta wywołująca na światło dzienne tak potworne zeznania się „wychowawców” nad młodzieżą, świadczy o takiej zgryźliwości moralnej, że wywołać musi największe oburzenie każdego uczciwego człowieka, że musi nas pobudzić do zastanowienia się nad rolą wychowawcy, zakładów podobnego typu. Wprawdzie p. minister Sprawiedliwości w odpowiedzi na list otwarty grona wybitnych literatów warszawskich, wystosowany w sprawie nieludzkiego traktowania wychowanków Studzienia zapewnia, że zbrodnie te działały się dawniej i że właśnie wizytacja zarządzona przez Ministerium wykryła je, że obecnie stosunki radykalnie się zmieniły i minister prosi literatów o zwiedzenie Studzienia dla naocznej przekonań, że tak jest istotnie—oświadczenie to nieuzupełnia spokoju opinii publicznej, która bardzo głęboko odczuła krzywdę tych nieszczęśliwych dzieci.

Wiosną 1925 r. w towarzystwie kilku osób interesujących się kwestią moralnego zaniedbania i przestępczości dzieci, zwiedziłem, ukryty smutną dzisiaj sławą, zakład w Studzieniu. Zwiedziłem budynki zakładowe, oraz gospodarstwo rolne, zwiedziłem warsztaty rzemieślnicze, ogród i t. d. Nie mieliśmy jednak sposobności poznać jaki jest stan wychowania, ponieważ dyrektor uniemożliwił nam bliższe zetknięcie się z chłopcami. Jeden z nich, który wstrząsnął wtedy nami utkwili mi do dzisiaj w pamięci. Przechodząc koło grupki chłopców pracujących w ogrodzie, jeden z moich kolegów poznał między nimi swojego przelotnego ucznia. Podeszedł do niego i zapytał: jakże ci się Janku tutaj powodzi? W odpowiedzi usłyszeliśmy głośny, nieutulony płacz dziecka, któremu wielka krzywda się dzieje. Tak, krzywda się dzieje temu 13 letniemu dziecku, wychowanemu w najskrajniejszej nędzy na Bałutach w Łodzi, któremu społeczeństwo prócz życia nic nie dało, a potem postawił przed kratki sądowe i odesłał do... Studzienia, w ręce zbrodniczych indywiduów.

Wierzymy, że Studzieniec był tym smutnym wyjątkiem, że w innych zakładach tego typu działa się i dzieje bezporównania lepiej, jednak trudno zgodzić się z tem że w tych zakładach wychowuje się dzieci, że się kształci ich przeważnie spazyczne charaktery, że pobudza się w nich dążności altruistyczne i społeczne...

Wiemy, że kwestia moralnego zaniedbania czy przestępczości nieletnich jest kwestią bardzo trudną do rozwiązania, ale musimy stwierdzić, że dotychczasowe jej jednostronne ujęcie ze stanowiska prawniczego, sądowego, karnego zupełnie zbankrutowało. Przypieczkowaniem tego bankructwa jest właśnie proces Studzienia.

Tak, bo kwestia dziecka przestępczego jest przede wszystkim zagadnieniem wychowawczym. Jeżeli wychowanie dziecka normalnego jest sztuką, która wydobycza z głębi istoty i powołuje do światła i życia wszystko cokolwiek w niej tkwi dobrego, która rozwija równocześnie wszystkie jej siły, i pomaga wzlotowi do celu, to wychowanie dziecka przestępczego jest stokrój większą sztuką. Nic więc dziwnego, że ani dorozorca wiezienny, ani bezrobotny półinteligent, który obejmuje stanowisko „wychowawcy” ponieważ innego zajęcia znaleźć nie może, ani wreszcie żaden człowiek

nie będący wychowawcą z powołania, nie posiadający talentu pedagogicznego, odpowiedzialny warunków fizycznych, psychicznych i moralnych i odpowiedniego przygotowania do tej szczytnej ale trudnej roli, dobrym wychowawcą nigdy nie będzie.

Ludzi, którzyby mogli dobrze pełnić obowiązki wychowawców dzieci przestępczych jest wogóle mało. Należy sobie bowiem uświadomić, że praca wychowawcy w zakładzie dla małych przestępców jest pracą niemal apostołską, posiadającą w sobie pierwiastki religijne, tak, jak praca misjonarska wśród ludów niecywilizowanych, jak praca pielęgniarska nieznannej szarytki. Wychowawca dzieci moralnie zaniedbanych i przestępczych musi mieć tę cechę, którą Dawid nazywa „miłością dusz ludzkich”. „Jest to miłość, bo człowiek wychodzi poza siebie, troszczy się, bezinteresownie czyni coś dla drugiego; jest to miłość dusz, bo przedmiotem jej jest wewnętrzna, duchowa treść człowieka, jego dobro moralne, jego oświecenie i udoskonalenie jako istoty duchowej. Dla wychowawcy z takim powołaniem każdy nowy wychowanek to jakby rozszerzenie i przyrost jego jaźni, to nowe zadanie do spełnienia w zakresie własnego jego osobistego życia”. A cała jego praca wychowawcza winna być ożywiana entuzjazmem, optymizmem i radością życia.

Jakże potwornie, wobec naszkicowanej tutaj sylwetki dobrego wychowawcy, wygląda taki Klemens Kwaśniewski, Ludwik Pudowski czy Stefan Grochał ze Studzienia (kierownik zakładu i nauczyciele. Red.).

Powiedziałem już, że tych dobrych wychowawców jest mało. Tak, ale są; trzeba ich tylko wyszukać i dać im należyte warunki pracy. A wtemczas w zakładach „wychowawczo-poprawczych” zapanuje inny duch, wtedy będą one czemś więcej, niż schronieniem dla bezdomnych, bursą dla niezamożnych, zakładem dla dzieci niedorozwiniętych.

Dobry wychowawca tak zorganizuje cały tryb życia w zakładzie, że każde zajęcie dziecka będzie zabarwione zasadą wdrażania w psychikę dziecka społecznych i altruistycznych pobudek, które muszą głęboko wrosnąć w jego naturę i stać się nowymi przyzwyczajeniami.

Takie oddziaływanie na charakter dziecka nie może być osiągnięte drogą przynusu, ani represyj. Dyscyplina moralna powinna powstawać samorzutnie, wewnątrz, w każdym dziecku i to da mu najlepszą rękomię do samodzielnego przeciwdziałania pokusom po wyjściu z zakładu.

Kwestia przestępczości nieletnich jest kwestią społeczną, dlatego też całe społeczeństwo wielkim głosem winno domagać się natychmiastowej i gruntownej reorganizacji zakładów wychowawczo-poprawczych.

Andrzej Jasiniński.

Nauka—to przyszłość!

Wpisy i egzaminy na II semestr.

Kursy maturalne dla dorosłych

przy Gimnazjum im. Krasińskiego w Wilnie, ul. Orzeszkowej 3—15 od 10—12 i od 16 do 17 oraz przy ul. Ostrobramskiej 27. I p. od 17 $\frac{1}{2}$ do 21.

Nauka wedle programów Min. W. R. i O. P. dla gimnazjów państw. Repetytorja do egzaminów wstępnych z VI klasy i matury. Ustrój 1/4 roczny. Nauka wedle nowoczesnych metod i systemu przedmiotowego. Wolne miejsca na stopień przygotowawczy, do kl. IV, V, VI, VII, VIII. Specjalne repetytorjum dla wojaków. 270—3

Popierajcie Ligę Morską i Rzeczną!

Z państw ościennych.

LITWA.

Dwa głosy litewskie o podpisaniu protokołu Litwinów.

Urzędówka litewska „Lietuvos Aidas” omawiając podpisanie protokołu Litwinów przez Polskę, Sowieci, Rumunję, Łotwę i Estonję zwraca uwagę na równoczesne położenie podpisów pod protokołem przez Polskę, Łotwę i Estonję. Widząc w tem zwycięstwo polityki polskiej i uderzenie w ideę bloku państw bałtyckich. Urzędówka litewska przypisuje to podobnie, jak prasa sowiecka, artykulowi „Lietuvos Aidas”, powołując się na linię polityczną Litwy, która już od 1920 r. stała na stanowisku bloku państw bałtyckich, uskarża się, iż Łotwa i Estonia, które nie dały Litwie pozytywnej odpowiedzi na skierowaną do nich notę litewską w sprawie protokołu Litwinów i wypełniły zadanie Polaków, w ten sposób stając się wasalami Polski. Kończąc pisze „Lietuvos Aidas”, że w sprawie protokołu Litwinów Litwa od początku stała na stanowisku, że tak jak dla niej, tak i dla Łotwy i Estonji nie było żadnego interesu podpisywać protokół z Polską równocześnie. Ale państwa te postąpiły tak, jak tego chcieli Polacy i dlatego doszło do utworzenia antysowieckiego bloku, do którego wchodzi Polska, Rumunja, Łotwa i Estonia.

„Lietuvos Žinios” przeprowadza wniosek, że Litwa była inicjatorką protokołu Litwinów. Wysiłki jej jednak spaliły na panewce, w rezultacie bowiem Litwa przegrała.

LOTWA.

Zgoda Łotwy na uminiarję Mirosława Arciszewskiego posłem w Rydze.

W swoim czasie rząd polski zwrócił się do Łotwy w sprawie nominacji członka ambasady polskiej w Rydze Mirosława Arciszewskiego na posła polskiego w Rydze. Jak podaje wczorajsze „Segodnia” prezydent republiki litewskiej wyraził na tę nominację swoją zgodę. Dotychczasowy poseł polski w Rydze Łukasiewicz, który zostaje mianowany dyrektorem departamentu konsularnego w M. S. Z. opuszcza Rygę przed Wielkanocą.

ROSJA SOWIECKA.

10 mil. rubli zdefraudowano w sow. spółdzielniach wiejskich.

MOSKWA, 12. 2. (kor. wł.) Pisma sow. poświęcone sprawom kooperacji donoszą, że w ciągu 1928 roku zdefraudowano tylko w spółdzielniach wiejskich przeszło 10 mil. rubli. W g. przeprowadzonych obliczeń 25 proc. defraudantów przypada na osoby wybrane do zarządów poszczególnych sklepów i instytucji spółdzielczych i 75 proc. na urzędników. Jak podają te same pisma, w niektórych wypadkach liczba defraudantów z posród wybranych przez ludność, przekracza liczbę urzędników poszczególnych zespołów spółdzielczych.

BIAŁORUŚ SOWIECKA.

Niepowodzenie zakupów państwowych na teryt Białorusi Sow.

MIŃSK, 12 II (kor. wł.) Sow. zakupy eksportowe, przeprowadzone na teryt. BSRR nie przyniosły spodziewanych rezultatów. Zakup podstawowych surowców białoruskich wynosi w stosunku do włókna lnianego 43,8 proc., konopi 22 proc., szczytny 42 proc. wymaganego minimum. Również b. słabo napływały artykuły zakontraktowane u chłopów przez rząd białoruski. W ciągu całego ubiegłego roku otrzymano zaledwie 25 proc. włókna i 52 proc. nasion lnianych.

UKRAINA SOWIECKA.

Sow. statystyka strat, wyrządzonych na Ukrainie sow. przez oddziały antybołszewickie.

CHARKOW, 12. II. (kor. wł.) Biuro statystyczne Ukrainy sow. podaje wykaz stat. wyrządzonych przez oddziały antybołszewickie i interwencji aliantów na terenie U. S. R. W-g tych danych, za czas walki domowej zabito 19 tys., zraniono i skałeczone około 200 tys. osób. Szkody materialne, zliczone na podstawie 65 tys. skarg ludności sow. wynoszą około 800 mil. rubli.

Polsko-łotewski układ handlowy.

RYGA, 12. II. (Pat.) W dniu dzisiejszym nastąpiło tu podpisanie łotewsko-polskiego układu handlowego i konwencji kolejowej.

Podpisanie polsko-łotewskiego traktatu handlowego.

RYGA, 12 II (Pat.) Dziś po południu został tu podpisany normalny traktat handlowy łotewsko-polski, gdy dotychczas obow. było tylko porozumienie. Ze strony łotewskiej podpisał traktat min. Balodis, ze strony polskiej pos. Łukasiewicz. Łotawie p. dpisano konwencję kolejową, kładącą w ten sposób kres długotrwałemu sporowi, który w swoim czasie groził całkowitemu przerwaniu komunikacji kolejowej między Łotwą a Polską. Oboje umowy mają duże znaczenie, gdyż przyczyniają się do unormowania i zacieśnienia stosunków ekonomicznych między Polską i Łotwą.

Pos. Łukasiewicz i min. Balodis o traktacie.

RYGA, 12. II. (Pat.) Po dzisiejszym podpisaniu umów polsko-łotewskich ha dłowej i kolejowej min. Łukasiewicz udzielił przedstawicielom prasy następującego wywiadu:

Kiedyś mówiłem, że pożytecznym byłoby uczcić 10-lecie niepodległości naszych państw podpisaniem układu handlowego i kolejowego. Nie udało się tego przeprowadzić, zato teraz rozpoczynamy drugie 10-lecie państwa polskiego i łotewskiego pod znakiem osiągnięcia jego porozumienia. Podpisane umowy są rezultatem końcowym długotrwałych rokowań. Oboje umowy wnoszą wielkie niedłowne zmiany w nasze wzajemne stosunki. Umowa kolejowa pozwala na komunikację bezpośrednią i można powiadzić zbliża się do otwarcia naszego państwa i ułatwia obrót gospodarczy, czyniąc go wygodniejszym i tańszym. Jedną z najbliższych konsekwencji układu handlowego będzie zniesienie przedałowowania towarów na stacji pogranicznej Zemgale, gdzie zamierzona jest zmiana osi normalnotorowych na szerokotorowe.

W ten sposób polskie wagony towarowe będą bezpośrednio jeździć do Rygi i odwrotnie wagony łotewskie do Polski. Traktat handlowy przewiduje między innymi po-

ważne zmniejszenie stawek celnych na szereg ważnych towarów, interesujących łotewskich eksporterów.

Ta część umowy była bardzo trudna i wskutek tego właśnie rokowania trwały dłużej, niż przypuszczaliśmy. Traktat zawiera przepisy prawne, z których będą korzystały w zakresie działalności gospodarczej obywatele polscy na Łotwie i łotewscy w Polsce.

Następnie min. Balodis oświadczył prasie co następuje:

Z wielkim zadowoleniem stwierdzam szczęśliwy fakt, że po długich staraniach udało się nam zakończyć dawno zaczęta pracę i uregulować polsko-łotewskie stosunki gospodarcze. Rezultatem zawartego traktatu będzie wzrost obrotu pomiędzy oboma krajami.

Mam nadzieję, że szczególnie łotewskie ryb-łóstwo i niektóre gałęzie naszego przemysłu znajdą przy pewnych wysiłkach z naszej strony znacznie większy rynek zbytu w Polsce. Oczywiście; przy uregulowaniu stosunków gospod. rzeczy wzmacnia się także stosunki polityczne i kulturalne, co z kolei przyczyni się do konsolidacji pokoju i przyjaźni stosunków między państwami Europy Wschodniej.

Wznowienie państwa kościelnego.

Kardynał Vanutelli o układzie.

RZYM, 12. II. (Pat.) W wywiadzie z przedstawicielem „Popolo Romano” dziekan Świętego Kolegium kardynał Vanutelli oświadczył, że po wprowadzeniu ustroju faszystowskiego miał stać nadziej na pogodzenie państwa z kościołem. Kardynał wyraził przekonanie, że traktat, regulujący kwestię rzymską, zostanie przyjęty przychylnie przez zagranicę.

Układ rozstrzyga cały problem w ten sposób, że państwa, niebędące dla swobodnego i niezależnego kierownictwa sprawami kościelnymi, niebędące zawiarcia układu między Włochami a Kwirynalem nastąpiła wymiana serdecznych gratulacyjnych depesz pomiędzy Papieżem, królem włoskim i Mussolinim.

Pozawarcie układu między Włochami a Stolicą Apostolską

RZYM, 12. II. (Pat.) Wiadomość o układzie między Włochami a Stolicą Apostolską przyjęta została przez ludność wszystkich miast entuzjastycznie. Ulicami przecięgły pochody, wznoszące okrzyki na cześć Papieża, króla i Mussoliniego. W kościołach odbyły się nabożeństwa dziękczynne w obecności przedstawicieli władz, delegacji faszystowskich oraz licznych stowarzyszeń. Na ręce Papieża, króla i Mussoliniego napływały tysiące depesz gratulacyjnych. Gmachy publiczne i liczne domy prywatne są udekorowane, wieczorem zaś zżęsiście iluminowane.

Tekst traktatu.

RZYM, 12. II. (Pat.) Traktat zawarty między Stolicą Świętą a Italią składa się ze wstępu oraz 27 artykułów. Traktat stwierdza ponownie, że religia rzymsko-katolicka jest jedyną religią państwową. Traktat uznaje pełne prawo własności, wyłączną i bezwzględną władzę, oraz suwerenną jurysdykcję Stolicy Św. nad Citta Vaticano, postanawia utworzenie Citta Vaticano, znajdującej się pod wyłączną władzą Stolicy Św.

W dalszym ciągu traktat postanawia, że państwo włoskie wybuduje w Citta Vaticano sieć tramwajowa, oraz zorganizuje służbę pocztową, telegraficzną i telefoniczną, za pośrednictwem której Włochan będzie bezpośrednio połączony z innymi państwami. Inne klauzule traktatu określają kategorie osób, które będą rezydowały w Citta Vaticano, oraz ustalają przywileje, jakie będą przyznawane osobom, należącym do dworu pontyfikalnego, a nie rezydującym w Citta Vaticano.

Echa podpisania protokołu.

Konferencja Davila z Litwinowem.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Z Moskwy donoszą przed opuszczeniem Moskwy pos. Davila odbył dłuższą rozmowę z p. Litwinowem, która zwróciła powszechną uwagę w kołach dyplomatycznych. W rozmowie tej poruszono cał. kształt stosunków między Rumunją a Sowiecami, jednakże do konkretnego sprecyzowania zagadnień nie doszło.

Ugruntowanie stanowiska polskiego na Wschodzie.

Specjalny korespondent Agencji Press telegrafuje z Moskwy: Jeden z najpoważniejszych dyplomatów zachodnich, akredytowanych w Moskwie, w rozmowie z przedstawicielem Agencji Press, podkreśla znaczenie polityczne dodatkowego protokołu do paktu Kelloga. Dyplomacja państw zachodnich, która śledziła z całą uwagą taktykę posła polskiego w Moskwie min. Patka, stwierdza powodzenie i wysoki zmysł dyplomatyczny posła polskiego. Dyplomacja zachodnia uważa, że stanowisko Polski zostało w ostatnich dniach silnie ugruntowane na Wschodzie Europy.

DZIEŃ POLITYCZNY.

Ministerstwo Komunikacji wydało polecenie wszystkim dyrekcjom kolejowym w związku z panującą w całym kraju mrozami, by ruch pociągów osobowych i pośpiesznych ograniczyć do 50 proc. Polecenie to pozostaje w mocy aż do odwołania.

Dyrektor fabryki „Azot”, zięć Pana Prezydenta inż. Zwislocki poważnie zachorował i przebywa w klinice krakowskiej. Pan Prezydent bardzo jest zaniepokojony stanem zdrowia swego zięcia i pozostawił w Krakowie swego adjutanta rotmistrza Caleskiego, który kilkakrotnie w ciągu dnia informuje Pana Prezydenta o rozwoju choroby.

W dniu wczorajszym w godzinach rannych rotm. Caleski z wiadomości, że stan chorego uległ pogorszeniu. Jednak po południu nadeszły wiadomości pomyślniejsze.

Inż. Zwislocki chorował na grzę i obecnie jako konsekwencje tego wyniku dość poważne komplikacje.

W najbliższym czasie oczekiwane jest w Moskwie podpisanie umowy polsko-sowieckiej w sprawie wymiany większej ilości więźniów polskich.

Ważne narady rządu

w związku z uchwaleniem budżetu.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

W związku z uchwaleniem przez Sejm budżetu państwowego na rok 1929—30 odbywały się obecnie narady kierowników nawy państwowej. Jak wiadomo, Sejm powiększył o kilkaset milionów budżet państwowy po kilkumiesięcznych zjazdach i naogół nieciekawych obradach.

Dewizą opozycji sejmowej wobec rządu, gdy budżet znalazł się w Izbie, było przeprowadzenie jak najdalej idących oszczędności we wszystkich niemal resortach. Tymczasem po tak długich obradach budżet wychodzi z Sejmu nienytko, że niezmińszony, ale w bardzo dużym stopniu zmieniony w porównaniu do przedłożenia rządowych i o kilkaset milionów rozdęty. Z tego też względu należy sobie tłumaczyć wczorajsze dziwne zachowanie się opozycji lewicowej, która nie chciała brać odpowiedzialności za taki budżet usunąć się od głosowania, składając sofistyczną deklarację o jej opozycji wobec rządu. Dlatego tylko pos. Woźnicki znalazł sobie, jako furtkę do wyjścia, wniosek o postawienie w stan oskarżenia przed trybunałem stanu min. Czechowicza, a P. P. S. niespodziewanie przerzuciła swoją rozgrywkę opozycyjną z budżetu na teren Konstytucji.

Narady w rządzie trzymane są w zupełnej tajemnicy i przebieg ich nie jest podawany do wiadomości publicznej, jednakże nie ulega wątpliwości, że są one poświęcone nowej sytuacji, wytworzonej z uchwaleniem przez Sejm budżetu. Zarówno onegdaj wieczorem, jak w ciągu dnia wczorajszego odbywały się konferencje na Zamku, w Belwedrze i w Prezydium Rady Ministrów, w których brali udział Pan Prezydent Rzeczypospolitej i prezes klubu B. B. plk. Sławek. Wszelkim pogłoskom, jakie w związku z tem rozszły się wczoraj po mieście o rzekomo mających nastąpić lada dzień zmianach w gabinecie, że źródła marodajnym kategorycznie zaprzeczają.

Kronika telegraficzna.

Wybory do rad miejskich odbyły się w większości miast bułgarskich. Partja rządowa prawie wszędzie uzyskała większość głosów.

W okolicach Władykaukazu odczuło wstrząsy podziemne, trwały one 30 s. Ściany wielu domów zarysowały się, nastąpiły też obniżenia się gór.

Miljon funtów st. na muzeum w Danii będący arcydziełem architektury spłonął wczoraj nad ranem. Spłonęły wartościowe dzieła sztuki, jak obrazy, gobeliny, rzeźby i t. d. Przyczyną pożaru dotychczas nie wykryto.

Zderzenie pociągu pośpiesznego berlińskiego zjadającego do Stutgadu, ze stacją tam wagonem sypialnym pociągu Berlin Monachium nastąpiło na stacji Burgkomlnitz.

Miss Bobby Trout, 22-letnia daktylografka w Los Angeles, zdobyła nowy rekord kobiety długości lotu, utrzymując się na jednopłotowcu 17 godzin 5 min. 37 sekund.

Historyczny ratusz miasta Lesdy w Danii będący arcydziełem architektury spłonął wczoraj nad ranem. Spłonęły wartościowe dzieła sztuki, jak obrazy, gobeliny, rzeźby i t. d. Przyczyną pożaru dotychczas nie wykryto.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Kredyty na kwalifikowane nasiona.

Opierając się na materiale złożonym przez Oddziały Państwowego Banku Rolnego, w sprawie kredytów do zaopatrywania rolników w nasiona zakwalifikowane I i II odsiewów, Centrala Państwowego Banku Rolnego upoważniła Oddziały do natychmiastowego uruchomienia powyższego kredytu na warunkach:

- 1) Kredyt będzie podlegał zwrotowi do dnia 30 listopada 1929 r.
- 2) Oprocentowanie kredytu stosowane będzie według stawek normalnych, obowiązujących każdorazowo w Państwowym Banku Rolnym.
- 3) Kredyty udzielane będą instytucjom spółdzielczym względnie komunalno-kredytowym na zaopatrywanie rolników w zakwalifikowane nasiona I i II odsiewów.
- 4) Kredyty zabezpieczone będą na normalnych zasadach według uznania Oddziału.

Przy udzieleniu kredytów spółdzielniom rolniczo-handlowym wskazane byłoby, aby spółdzielnie te składały wszystkie weksle osiągnięte ze sprzedaży nasion rolnikom do inkasa do odpowiedniej kasy powiatowej lub dobrze zorganizowanej spółdzielni kredytowej, przy jednoczesnym wydanju polecenia tej instytucji, aby sumy osiągnięte z inkas tych weksli były przekazywane bezpośrednio do właściwego Oddziału Państwowego Banku Rolnego na pokrycie jej wierzytelności w Banku — względnie spółdzielni rolniczo-handlowej, po porozumieniu się z powiatową kasą lub spółdzielnią kredytową, przeliczając zadłużenie rolników i za sprzedając im nasion do tych instytucji kredytowych.

5) Realizacja tych pożyczek odbywać się będzie drogą pokrywania przez Państwowy Bank Rolny należności dostawcom za dostarczone nasiona podług faktur wystawionych na pożyczkobiorcę względnie odbiorcę.

W wypadkach, gdy pożyczkobiorcy są w stosunku z Oddziałem i zasługują na zaufanie — wówczas faktury lub rachunki mogą być okazywane w terminie 15-6 dniowym, po zrealizowaniu kredytu.

6) Jako dostawcę należy uwzględnić tylko hodowców zób jarych, posiadających zakwalifikowane nasiona I i II odsiewów według załączonego spisu.

Celem uniknięcia wypadków, jakie miały miejsce w roku ubiegłym, że rolnicy zakupowali nasiona u hodowców z terenów dalszych z pominięciem hodowców, posiadających nasiona zakwalifikowane, a więc nasiona poniekąd już zaklimatyzowane i więcej odpowiednie dla danego terenu — przedewszystkiem będą honorowane faktury, pochodzące z zakupu nasion zakwalifikowanych miejscowych hodowli.

Nabywanie nasion u hodowców z obcych terenów może być uwzględniane o ile stwierdzono będzie, że zapasy nasion u miejscowych hodowców zostały wyczerpane.

Prócz kredytów na zakup nasion kwalifikowanych I i II odsiewów, Instytucja Centralna Państwowego Banku Rolnego, przysłała kredyty dla hodowców zób oryginalnych. Po otrzymaniu od tych hodowców informacji, w jakich kwotach kredyt będzie wykorzystany na poszczególnych terenach — będą postawione odpowiednie kwoty do dyspozycji tych firm w odpowiednim Oddziale Państwowego Banku Rolnego. W sezonie wiosennym inne

Z całej Polski.

W szczególności Oddziały Państwowego Banku Rolnego otrzymały następujące sumy: Oddział Główny w Warszawie — zł. 1.000.000, oddział w Lublinie — zł. 500.000, w Kielcach — zł. 400.000, w Łucku — zł. 200.000, w Lwowie — zł. 450.000, w Krakowie — zł. 400.000, w Katowicach — zł. 100.000, w Poznaniu — zł. 680.000, w Grudziądzu — zł. 200.000, w Włocławku — zł. 100.000, w Pińsku — zł. 80.000. (AROL).

Z Powszechn. Wystawy Krajowej.

— Ostateczny termin zgłoszeń na wystawę prasową. Ostateczny termin nadawania zgłoszeń przez zarządy wydawnictw periodycznych Rpl tej, w sprawie udziału w wystawie prasowej podczas Powszechnej Wystawy Krajowej i w sprawie przydziału miejsca w przygotowanym na tę Wystawę „pawilonie prasy”, został wyznaczony przez zarząd główny Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, Warszawa, ul. Nowowiejska 48, na dzień 15 lutego r. b.

Szkieł stoisk i eksponatów winny być przedstawione do zatwierdzenia rzeczoznawcy artystycznego grupy wydawców prasy najpóźniej 10 marca r. b.

Zgłoszenia, jakoteż szkice, winny być nadsyłane na ręce zarządu głównego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.

KRONIKA KRAJOWA.

— Tabela do użytku przy pomiarze skór. Wiński Okręgowy Urząd Miar informuje: Nakładem Głównego Urzędu Miar wyszły z druku tablice do użytku przy pomiarze skór p. t. „Tablica zmiany stóp kwadratowych angielskich na decymetry kwadratowe i odwrotnie do użytku przy pomiarze skór”. Tabele te można nabyć w kancelarii Wileńskiego Okręgowego Urzędu Miar ul. Trocka 10 po cenie 15 groszy za sztukę. Tabelek tę powinien posiadać każdy handel skórami.

Z CAŁEJ POLSKI.

— Podatek samochodowy. Projekt nowego jednolitego podatku od samochodów i pojazdów, opracowany przez Ministerstwo Robót Publicznych i zatwierdzony przez Radę Ministrów, wpłynął już do Sejmu. Projekt ten przewiduje skasowanie wszystkich dotychczas istniejących różnych opłat i podatków od samochodów, a wprowadzenie jednego podatku w wysokości przeciętnie 40 zł. od 100 kg. wagi rocznie (dla samochodów osobowych) z zachowaniem pewnej skali, wyższej dla samochodów luksusowych. Według projektu, podatek od Forda wynosiłby przeciętnie 300 zł. rocznie, od Rolls Royce a zaś około 1.300 zł. rocznie.

— Podatek od jezior. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zatwierdziło uchwałę sejmiku lubelskiego w sprawie wprowadzenia na rzecz powiatowego związku komunalnego samoistnego podatku od jezior z tym zastrzeżeniem, że odpowiedni statut będzie uchwalony według brzmienia zaleconego przez M. S. W. Zgodnie z nim podatek roczny od jezior wydzierżawionych wynosić ma 10% sumy dzierżawnej, od jezior zaś eksploatowanych przez właściciela 10% rocznego zysku. Od podatku mają być zwolnione jeziora, które podlegają państwowemu podatkowi przemysłowemu i państwowemu podatkowi gruntowemu.

SEJM I SENAT.

SEJM I SENAT.

Endecki i socjalistyczny projekt zmiany Konstytucji.

(Tel. od własnego korespondenta z Warszawy).

Dodatki w ównować dla pracowników na Śląsku.

KATOWICE, 12. II. (Pat). Komisja arbitrażowa i pojednawcza pod przewodnictwem inż. Kmity rozpatrywała sprawę dodatku wyrównawczego dla pracowników za rudolonych w ciężkim przemyśle oraz dla pracowników kopalni. Komisja wydała orzeczenie, mocą którego płace poza kowe średnich grup uposażeniowych pracowników, zatrudnionych w ciężkim przemyśle podwyższają się o 5 proc., natomiast płace pracowników kopalniczych o 5 proc. Początkowo maszyniści wyciągowi otrzymali podwyżkę 5 proc. Orzeczenie ważne jest od 1-go lutego, przyczem stronom przysługuje prawo wypowiedzenia się w tej sprawie w przeciągu 5 dni. Ogółem przeprowadzono podwyżkę dla 28 grup uposażeniowych.

Rozwiązanie sejmiku śląskiego.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Pan Prezydent Rzeczypospolitej podpisał w dniu wczorajszym zarządzenie, rozwiązujące sejmik śląski na podstawie odwołania Rady Ministrów. Wybory zostaną zarządzane w myśl odwołanego statutu organicznego do województwa śląskiego.

Motywem rozwiązania jest przedawnienie kadencji sejmiku śląskiego z 6 lat do 6. W kołach politycznych jednak utrzymuje się przeświadczenie, że istotnym powodem rozwiązania sejmiku śląskiego jest fakt, iż w ostatnich czasach sejmik śląski stał się terenem ostrej i szkodliwej dla państwa w lki partyjniactwa śląskiego, co mogłoby zagrozić polskości i stanowiłoby przeszkodę dla zjednoczenia krańców państwa polskiego.

Giełda warszawska z dn. 12. II. m. WALUTY I DEWIZY:

Holandja	357,23—356,33
Londyn	43,30 1/2—43,01
Nowy York	8,90—8,88
Paryż	34,84—34,75
Praga	26,38 1/2—26,32
Szwajcaria	171,54—171,11
Wiedeń	125,24—124,93
Włochy	46,68—45,56
Marka niemiecka	211,62

Papiery procentowe: Pożyczka inwestycyjna 109,25 Stabilizacyjna 92. Premjowa dolarowa 113,50—103,75 5% konwersyjna 67,5% kolejowa 59,6% dolarowa 85 10% kolejowa 102,50 8% L. Z. Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego, obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego 94. T. K. Przemysłu Polskiego 94 4% ziemskie 49,15 49,10 8% warsz. 69,0—69, 8% Łódź 64,50 1% Siedlec 72,75 72,50

Akcje: Bank Handlowy 120 Polski 174,50. Związku Spółek Zastawnych 85. Kw. kl. 95 Spies 250 Siles i Świato 134—133. Firley 53. Modrzy 30. Ostrowiec serja A i B 103 1/2. Parawóz 30—31. Rudzki 43. Starechowice 35,25.

Zamówienie na saletrę
Chliljską Wapniową i Nitrofos
przymiennie
Zygmunt Nagrodziński WILNO.
Kto zamówi wcześniej — ten będzie miał transporty w drodze. 501

KONCESJONOWANA PRZEZ MIN. W. R. I O. P.
SZKOŁA FILMOWA
ZWIAZKU ARTYSTÓW SZTUKI KINEMATOGRAFICZNEJ W WILNIE
Do dnia 1-II 1929 r. przyjmuje zapisy na rok szkolny 1929. Sekretariat czynny codziennie w godz. 11-1 i 5-8
ulica Ostrobramska 27 (w podwórku na lewo).

Pogrzeb zasłużonego obywatela.

Wczoraj o godz. 9-ej m. 30 nastąpiła ekshumacja zwłok s. p. Wacława Makowskiego do kościoła św. Ducha, gdzie w obecności przedstawicieli władz miejscowych, i szczerze wypełnionym kościele odbyło się nabożeństwo za duszę zasłużonego seniora księgarzy wileńskich. Na smutną tę uroczystość między innymi przybyli wraz z szatanami delegacje Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich, średniej szkoły handlowej oraz stali przy licznie członkowie Wileńskiego Związku Księgarzy.

Po skończeniu nabożeństwa wyruszył z kościoła kondukt żałobny, kierując się na cmentarz Rosse, gdzie wygłoszono szereg mów, po czym zwłoki sędziwego i zasłużonego księgarza spoczęły w grobach rodzinnych.

W imieniu nieobecnego w Wilnie p. wojewody wileńskiego Raczkiewicza był na pogrzebie naczelnik Wydziału Urzędu Wojewódzkiego p. Wacław Sławiński. Władze samorządowe reprezentował prezydent miasta p. mec. Folejewski.

Jak się dowiadujemy, p. wojewoda Wł. Raczkiewicz po powrocie do Wilna przesłał pisma kondolencyjne z powodu zgonu s. p. Wacława Makowskiego do wdowy p. Apolonji Makowskiej i syna p. Wacława Makowskiego.

WŚRÓD PISM.

„Przegląd Artystyczny” Nr 1-2, piątego rocznika świeżo wyszedł z druku w zwiększonej ilości stron i zawiera w części literackiej artykuły: „Rodzaje piękna” — F. Lubczyński, sylwetkę literacką Stefana Kiedrzyńskiego pióra I. Z. Leliwy, sylwetkę malarską K. Stabrowskiego — Wandy Gentil — Tippenhauer, sylwetkę rzeźbiarki T. Dąbrowskiej, potem bogaty dział sprawozdawczy, zawierający recenzje. Z opery i koncertów warszawskich, z występu tancerki Aliny Konopki i Stanisławy Welskiej, z teatrów łódzkich i wileńskich oraz kronikę artystyczną. W dziale ilustracyjnym widzimy reprodukcje obrazów Kazimierza Stabrowskiego, rzeźb Teodora Dąbrowskiej oraz liczne podobizny artystek i artystów. Starannie dobór materiału i ulepszone szata zewnętrzna świadczą o powolnym wprowadzeniu, lecz stałym rozwojem tego czasopisma.

KSIĘGARNIA Gebnera & Wolff i S-ki
Wilno, ul. Mickiewicza Nr 7.
POLECA:
Baumgarten F. Kłaniewca u dzieci i młodzieży. 4—
Binet A. Pejsoła nowożone o dzieciach. 7—
Bovet P. Instytut walki (Psychologia — wychowanie). 6—
Claparede E. Psychologia dziecka. 8,50
David W. Inteligencja, wola i zdolność do pracy. 12—
O dasy nauze zalecia. 1—
Foerster W. O wychowaniu obywatelskim. 4,50
Szkola i charakter. 12,60
Hamade A. Wet-dwa Decryl. 5,50
Jeleniska L. Metoda ka pierzawych lat nuczania. 5,50
Key E. Stulecie dziecka. 5—
Kierski F. J. H. estawozl t. I—III. 12—
Korczak M. Momenty wychowawcze. 1—
Kot S. Uziębie wychowania. 8—
Miklaszewski W. Nauczalstwo Szkol Powszechnych. 1—
Ostrowski J. Zywa szkola. 7—
Przanowski W. Same zgd w szkole pawezchniej. 4,50
Rabska Z. O dzieciach i nie dla dzieci. 2—
Sandford P. Szkolnictwo angielskie. 4,50
Zarcekl L. Wychowanie narodowe. 12—

Hugenberg — przyszły dyktator Niemiec.

(Korespondencja własna „Kurjera Wileńskiego”).

Berlin, w lutym.

Przewrót w Jugosławii znalazł przyjazne zachęcenie na łamach gazet koncernu Hugenberga. Dzienniki Hugenberga cieszą się z każdego „upadku parlamentarizmu”. Cieszyć się z dyktatury w innych krajach jest rzeczą pozbawioną wszelkiego ryzyka, ale urządzić przewrót we własnym kraju jest dziełem bardzo ryzykownym. Hugenberg jest nie tylko kandydatem na dyktatora, lecz i kupcem. A jako kupiec — dyskontuje koniunkturę. Zarówno jak generał Lossow jest on tego zdania: „Jestem za przewrotem ale jedynie w tym wypadku, jeśli 51% powodzenia jest ubezpieczony!” Mamy natomiast w danym wypadku podstawy wątpić w to, aby 51% powodzenia było zapewnionych. Exempla rrahunt — doświadczenie Kappa w Berlinie i Ludendorfa w Monachium działa odzbiabjaco na podądania dyktatorskie. Dążenia prawicowych spiskowców poniosły fiasko, gdy marszałek Hindenburg, złożywszy przysięgę wierności konstytucji republikańskiej przeprowadził granicę między sobą a nimi.

Wszystkie wysiłki żywiołów reakcyjnych, zmierzających dojednania sobie prezydenta Hindenburga i skłonienia go do uczestniczenia

w planach przewrotu państwowego spęły na niczem. Hindenburg — było to imię popularne, przy pomocy którego można było śmiało liczyć na powodzenie. Nkt z wodzów prawicowych w Niemczech pod względem popularności nie może, rzecz jasna, dorównać Hindenburgowi. Zresztą prawica nie ma wprost wodzów, którzy mogliby zjednać sobie szerokie warstwy społeczeństwa. Tego nie da się powiedzieć o Hugenbergu, który cieszy się popularnością atoli tylko w pravicowych kołach Prus i to nie we wszystkich. We własnym stronnictwie zaś ma on nie mało rywali, do których należy również stracony przez niego ze stanowiska przewodniczącego partii hr. Westarp. W południowych Niemczech Hugenberg nawet i w kołach prawicowych nie cieszy się ani uznaniem ani popularnością. W stronnictwie monarchistycznym panuje od czasu incydentu z wodzem lewego skrzydła Lambachem chroniczny kryzys nie sprzyjający aktywnym wystąpieniom.

Nadto obok Hugenberga znajdują się szereg osób, które uważają siebie za powołanych do „ocalenia Niemiec” jak naprz. wódz „Stahlhelmu” Zeldte, wódz „Wehrwofu” itp. Wówczas gdy na lewicy, a w szczególności w socjal-demokracji

panuje karnosc, w kołach prawicowych drobnotkowosc, cechujaca poszczególnych „kandydatów na dyktatorów” oraz brak wodza, uznane przez wszystkich, przeszkadzały w utworzeniu jednolitego frontu. Narówni z tymi osobistymi porachunkami oraz drobnymi zatargami poszczególnych grup, musimy mieć na względzie i tę okolicznosc, że jeżeli demokraci północnych i południowych Niemiec mają wspólny program, to porozumienie między monarchistami bawarskimi i pruskimi jest nie do pomyślenia. Między separatystycznymi dążeniami monarchistów bawarskich i dążeniami monarchistów pruskich do tradycyjnej hegemonji w Niemczech — istnieje dystans takiego rozmiaru, że monarchisci bawarscy do właściwego czasu przekładają republikańsko-demokratyczne Prusy nad monarchistyczne. Toteż dlatego zamach stanu Ludendorfa — Hitlera w Monachjum poniosł w r. 1923 klęskę. Bawarczy bowiem zupełnie słusznie widzieli w osobie Ludendorfa — przedstawiciela znieznawionego przez nich monarchistycznego prusactwa, tak że wbrew oczekiwaniom jego i jego przyjaciół nie przyszli mu z pomocą.

Nie pójdą najprawdopodobniej Bawarczy także za Hugenbergiem. A więc podstawa dyktatury Hugenberga jest bardzo wąska. Część monarchistów pruskich i tyle. Z punktu widzenia socjologicznego za Hugenbergiem stoi część przemysłowców i wielkich obszarników wschodnich Niemiec. W skład zwo-

lenników tego ruchu wchodzi również część sfery urzędniczej, szczególnie — z sądownictwa. Spójrzmy teraz na drugą stronę: ujrzymy tam przedewszystkiem 8 milionów zorganizowanych robotników. Kto zna karnosc niemiecką — ten zrozumie, co to znaczy. Powszechny strajk w czasie rozruchów Kappa wykazał całą potęgę tego czynnika, który doprawdy urzeczywistnił słowa pieśni: „Alle Räder stehen still, Wenn dein starker Arm es will!”

Do czego doprowadził strajk widać chociażby z tego, że, o zgrozo — dyktator Kapp nie znalazł ani jednego drukarza dla wydania odezw do narodu i musiał się uciec do rękopisów! W każdym razie myślicy człowiek zdaje sobie sprawę z tego, że powszechny strajk nawet niezależnie od wyników walki politycznej w tak przemysłowym kraju, jak są Niemcy, grozi takimi zgrubnymi skutkami dla życia gospodarczego, że byłoby szaleństwem i przestępstwem prowokować go za pomocą eksperymentów politycznych. Lecz to nie wyczerpuje jeszcze wszystkich przeciwników Hugenberga.

Złączenie z monarchistycznymi związkami wojskowymi jak „Stahlhelm” i „Wehrwof” — istnieje republikańsko-demokratyczna wojskowa organizacja „Reichsbanner”, nie mówiąc już o związku komunistycznym „czerwonych frontowców”. Pod względem ilości członków związek „czerwonych frontowców” nie ustępuje „Stahlhelmu”. Usiłowania „Stahlhelmu” aby zdobyć Berlin w

zeszłym roku zakończyły się okropnym fiaskiem. Wódz „Stahlhelmu” — fabrykant wody selcerskiej Zeldte — coprawda głośno zapewniał, że „przyjdziemy do Berlina i więcej nie opuścimy”, jednakże, gdy członkowie „Stahlhelmu” z całych Niemiec zebrałi się w Berlinie — trzeba było potrójnego łańcucha policji, aby ich obronił przed „czerwonymi frontowcami”. To też niefortunni „zdo-bywcy Berlina” nie mogli się zdecydować nawet dla własnych celów na opuszczenie szeregów swej demonstracji, by nie dostać się w ręce rozjuszonego tłumu. Monarchistyczne wojskowe związki „Stahlhelm” i „Wehrwof” i inne nie liczą więcej niż 300000 członków, gdy republikańsko-demokratyczny wojskowy związek „Reichsbanner”, liczy 3 miliony członków. Pozycja Reichswehry nie może być decydująca, bowiem jest ona nieliczną aby samej zdecydować o wyniku walki. Policja zaś — w Pruskiej przynajmniej — jest zaufanym narzędziem rządu republikańskiego.

Wiedząc, że masę ludności w miastach i ośrodkach przemysłowych są niezyczliwie dla niego usposobione, Hugenberg szuka oparcia na wsi. Do rezerwy jego armji należą, rzecz jasna, chłopci, którzy tworzą większość w monarchistycznych związkach wojskowych. Agencji jego agitują wśród chłopów przeciwko placeniu podatków, wynikiem czego były rozruchy w Kuritz, — gdzie chłopci zniszczyli gmach urzędu podatkowego. Rozruchy tego rodzaju miały również miejsce i w innych

częściach Niemiec, gdzie chłopci pod wpływem agitacji, nie dopuszczają sekwestratorów do sprzedaży mienia swoich sąsiadów. W każdym razie ma Hugenberg grunt pod nogami we wsi niemieckiej. Atoli w Niemczech 1/3 część ludności stanowią chłopci, a pozostałe 2/3 trudnią się handlem i przemysłem. Ponadto zorganizować ludność wiejską do czynnej walki z srodkowym proletariatem nie należy do rzeczy łatwych! Dla miasta Hugenberg jest jedynie symbolem wzbogaconego podczas inflacji spekulanta, wzbogaconego kosztem zubożalego podczas inflacji stanu średniego. Do jakiego stopnia ów „Inflationsgewinnler” jest znieznawiony przez szerokie warstwy ludności miejskiej widać chociażby z tego, że nawet republikańscy młodoniemiecki zakon nie przynajmniej się do niego. Biorąc pod uwagę wszystko wyżej przytoczone, dochodzimy do konkluzji, że 51 proc. powodzenia Hugenberga zupełnie nie jest zapewnionych i że wysiłek przewrotu państwowego może być utemponiony nie laurami dyktatora lecz tem, co powiedział o sobie bohater dzieła Heine'go: „Und nach frommer Hächersitte nahmen sie mich in die Mitte, und das Zuchthaus, heilig — gross, öffnete nur seinen Schoss...” Sądzić więc możemy, że swe plany dyktatorskie odłoży on na inny czas.

Dr. Grzegorz Wirszubski.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU.

Pałaca sprawa.

Piszą do nas z Łuzek: „Wśród wielu bolących, trapiących nasze kresy, prawdziwym nieszczęściem dla naszego miasteczka i okolicy jest brak odpowiedniego dozoru lekarskiego. Wprawdzie mamy lekarza rejonowego, lecz z niewytłumaczonych powodów różni, różnie są towni w chorobie.

Nie będę wyluszczał licznych aktów pozostawiania nieraz bardzo ciężko chorych bez pomocy, choć tylko zwrócić uwagę odpowiednim władz na poniższy wypadek, który niedawno miał miejsce u nas.

Do chorego kierownika szkoły powszechnej p. Ochocimskiego zawiezono właśnie d-ra N. Badajac chorego dr. N. zauważył objawy tyfusu i lamistego, co tak to na niego podziało, że rzuciwszy słuchawkę odszkodził nagle od łóżka oświadczając, że leczyć go nie będzie, rozkazując jednocześnie odwieść cho-

rego mającego 40° gorączki do położonego o 33 km. od Głębokiego. Z powodu fatalnej drogi podróż trwała 8 godzin i Ochocimskiego przywieziono na miejsce w stanie b. ciężkim. Tu okazało się, że chory miał grypcę, lecz w drodze się zaziębił i po 2-3 dniach zmarł.

Liczne uzalania miejscowej ludności na panujący stan rzeczy z niewytłumaczonych powodów nie odniosły, jak dotychczas, żadnego rezultatu. A sprawa jest pałacą i wymaga natychmiastowego uregulowania.

Nie zajmując narazie w powyższej kwestii żadnego stanowiska ograniczamy się tylko do podania samej wiadomości na odpowiedzialność wyłączną naszego informatora. Po zasięgnięciu jednak danych faktycznych do tej s. ravy jeszcze powrócimy, gdyż, o leby taki stan rzeczy rzeczywiście miał miejsce, zasługując na całkowite na jak najsurowsze napletnowanie publiczne.

(Red.)

Budowa kościoła w Baranowiczach.

Sprawa budowy kościoła w Baranowiczach nie od dziś absorbuje miejscową ludność.

Jak się obecnie dowiadujemy dzięki staraniom gen. Pożerskiego, który specjalnie w tej sprawie interwenjował u p. premiera Bartła, udało się uzyskać na budowę kościoła trzynastę tysięcy złotych tytułem zapomogi. Pieniądze te zostaną użyte na sporządzenie planu i kosztorysu.

W tym celu zwrócono się do Związku Architektów, który ma rozpiąć konkurs, wyznaczając trzy nagrody: pierwsza w wysokości 6000 złotych, druga 4000 zł. i trzecia 3000 zł.

W skład jury weszli zaproszeni przez Komitet Budowy: p. premier Bartel, gen. Pożerski, starosta Emeryk i ks. kan. Żoładkowski. Sędziów technicznych zaś wyznaczył Związek Architektów.

KRONIKA WIL.-TROCKA.

Zabójstwa na weselach mnożą się. Dnia 10 b. m. o godz. 20 ej na weselu u Bronisława Osipowicza ze wsi Procieczka, gminy sołectniczej powiatu wileńsko-trockiego wywiązała się bójka, w czasie której Jegor Agiejew pokluty został nożem przez Jana Bazusko. Agiejew zmarł. Zabójcę uwieziono.

Nieszczęśliwy wypadek. W ubiegły poniedziałek o godzinie 16 m. 15 na przejeździe kolejowym koło wsi Sadowiszki gm. mickuńskiej pociąg osobowy Nr. 411 najechał na przejeżdżających przez tor mieszkańców wsi Gudzic gm. szumskiej Florjana i Marię Truchniewiczów. Truchniewiczowa została zabita zaś mąż jej uległ ciężkim poranieniom i został przewieziony do szpitala św. Jakóba w Wilnie. (x)

KRONIKA BRASŁAWSKA.

Amatorskie przedstawienie Stowarz. Młodzieży Polskiej. Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Brasławiu w dniu trzeciego lutego roku bieżącego odegrało amatorskie przedstawienie w Zamoszu gminy Jody, na które złożyło się: dwie komedijki i cztery pantominy, zaś po przedstawieniu odbyła się zabawa tańcownicza z czysto polskim humorem i werwą.

Cała impreza udała się nadspodziewanie dobrze, za co w pierwszym względzie składamy serdeczne podziękowanie tamtejszemu zarządowi „Domu Ludowego” w Zamoszu, za gościnne przyjęcie jak również Związkowi Strzeleckiemu w Zamoszu na czele z komendantem Leszczykiem Feliksem, który swą szcinną uprzejmością dał dowód braterskiej solidarności, przez co wskazał, że potrafi być dobrym wychowawcą młodzieży, która pod jego opieką wyjdzie na dobrych i dzielnych Synów Ojczyzny, tworząc z siebie silny fundament, na którym powstanie gmach siły i potęgi państwa, niszcząca moralną zgniliznę, szerczą się wśród naszej młodzieży, zatrucię rozmaity partijną polityką.

KRONIKA DZIŚNIENSKA.

Polowanie na wilki. Przed kilku dniami na terenie powiatu dziśnieńskiego w okolicznych lasach odbyło się polowanie z naganką na wilki, zorganizowane przez dowództwo miejscowego KOP-u. W wyniku polowania zabito 6 wilków.

Jeszcze jedna ofiara mroźów. Przedwczoraj w pobliżu Dżisny na torze kolejowym znaleziono zwłoki mężczyzny, który, jak stwierdzono, poniósł śmierć wskutek zamarznięcia.

Władze bezpieczeństwa prowadzą dochodzenie w kierunku ustalenia nazwiska ofiary silnych mroźów.

KRONIKA POSTAWSKA.

Obniżenie ceny chleba w pow. postawskim. W związku z wygóro-

Do społeczeństwa polskiego.

Przewrót 17 grudnia 1926 roku obalił na Litwie rządy demokratyczne i wprowadził do steru państwa ludzi nieodpowiedzialnych przed narodem, którzy niesłychanym terrorem poczęli zwalczać swych przeciwników politycznych, szczególnież zjadłe tępiąc wszelkie poczynania organizacyjne, kulturalne i zawodowe postępowej części społeczeństwa.

Rząd Smetony — Woldemarasa, opierając się na klice oficerskiej, wprowadził stan wojenny, zgromił związki zawodowe, cenzurą prasy zahamował ruch społeczny, jednocześnie zaś przy pomocy ogromnie rozbudowanego aparatu policyjnego rozpoczął tępienie nietychko ludzi należących do partji lewicowych, ale nawet wszystkich obywateli którzy zamieszują okolice, gdzie przy wyborach do Sejmu w maju 1926 roku oddane były głosy na listy postępowe.

Rozpoczęła się martyrologia ludu litewskiego, dziesiątki roztrzelano wyrokami sądów połowych, setki i tysiące uwieziono w Kownie, Szawlach, Kłajpedzie, Poniewieżu i obozie koncentracyjnym w Wornach.

Chronicą się przed wyrokami sądów połowych i gorszym jeszcze od nich znęcaniem się zezwierzonych funkcjonariuszy policji śledczej, część bardziej zagrożonych, przeważnie członków partji socjaldemokratycznej i ludowych zaczęła uciekać z kraju do państw sąsiednich Łotwy, Polski i Niemiec.

Emigracja polityczna z Litwy, która rozpoczęła się w roku 1927 trwa dotychczas i stanowi poważny procent w stosunku do ogółu ludności państwa litewskiego. Dokładnych cyfr dotyczących emigracji niema, w przybliżeniu można do niej zaliczyć około 1000 ludzi. Emigracja znajdowała w państwach ościennych różne przyjęcia. W Niemczech, jakkolwiek społeczeństwo, w szczególności partja socjaldemokratyczna, odniosła się zyczliwie do emigracji, udzielając pomocy, to jednak władze lokalne dozwalały na wyszk emigrantów przez bogatych chłopów i obszarników w Prusach Wschodnich, a nawet same wydawały emigrantów politycznych w ręce władz litewskich (Pranas Paulauskas). Analogiczna sytuacja istnieje na Łotwie. W Polsce emigracja litewska zyskała najżyczliwsze przyjęcie i poparcie postępowej części społeczeństwa. Dlatego też emigracja litewska w Polsce jest obecnie najliczniejsza.

Akcja doraźna prowadzona pod kierownictwem Polskiego Czerwonego Krzyża pozwoliła na utworzenie dwóch schronisk w Wilnie i Grodnie, gdzie około 130 zarejestrowanych i więcej potrzebujących poparcia otrzymuje całkowite utrzymanie i mieszkanie. Emigranci zeszłym latem zatrudnieni byli przy robotach kanalizacyjnych, regulacyjnych, sezonowych i t. d.

Wobec jednak masowego, stale wzrastającego ruchu emigracji politycznej z Litwy oraz braku pracy w porze zimowej, pomoc społeczeństwa miejscowego staje się niewystarczającą mimo najlepszych chęci.

Wobec tego Wykonawczy Komitet litewskiej socjaldemokratycznej organizacji zagranicą zwraca się z gorącym apelem do społeczeństwa polskiego, polskiej partji socjalistycznej oraz związków zawodowych, by udzieliły nam swojej pomocy. Prosimy w pierwszym rzędzie o pracę dla członków emigracji.

Ufamy, że naród polski, z którym za czasów carskich dzieliliśmy niejednokrotnie talczy chleb emigrantów politycznych zrozumie nasz apel i zechce nam dać pracę, o którą prosimy w imieniu swoim i pozostałych w nędzy na Litwie naszych bl. rodzin.

Wykonawczy Komitet Litewskiej Socjaldemokratycznej Organizacji Zagranicą.

Prezes J. Paplauskas.
Sekretarz J. Januszkis.

8 lutego, 1929 roku.

P. S. prosimy o nadsyłanie zgłoszeń pod adresem ul. Antokolska 54a, m. 3, Wilno. Z pośród 130 emigrantów — około 30 rzemieślników (7 stolarzy, 5 krawc., 4 szewców, 2 introligatorów, 3 slusarzy, szofer, kierowca traktoru, kowal i inni), oraz ludzi inteligentnych profesji (nauczyciele, biuralści, kreslarz, dziennikarze i inni). Większość stanowią prości robotnicy.

SPORT.

Konkurs skoków na Antokolu. Odłożony z powodu silnych mroźów konkurs skoków o mistrzostwo szkół połączony z konkursem klubowym odbędzie się w najbliższą niedzielę (17. 2. b. r.) o godz. 12.

Kurs zaprawy biegowej. Przerwany czasowo z powodu mroźów kurs zaprawy biegowej wznowiony zostaje z dniem dzisiejszym.

Zbiórka zawodników o godz. 14.30 na Belmoncie (dom Nr. 102).

KRONIKA

Sroda 13 lutego
Dziś: + Pod. Katarz.
Jutro: Walentego
Wschód słońca — g. 6 m. 34.
Zachód — g. 16 m. 8.

Spoutzżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dnia 12/II - 1929 roku.

Cisnienie średnie w milimetrach	772
Temperatura średnia	- 18 ^o C
Opady w milimetrach	—
Wiatr przeważający	Północno-wschodni
U w a g i: Pogodnie.	Minimum: — 23 ^o C.
Maximum: — 15 ^o C.	
Tendencja barometryczna: Spadek ciśnienia.	

— Jeszcze kilka dni mroźów. Według przewidywań P. I. M.-a. srocząc się ostatnio niezwykle silne mrozy, potwają jeszcze kilka dni. Wyz barometryczny nad całą Polską i Europą środkową utrzymuje się nadal. Przyczyną silnych mroźów nad Polską jest wyż syberyjski, zalegający całą Syberję i powodujący tam również niezwykle silne mrozy, nieolotwane od wielu lat.

OSOBISTE

— Z Izby Skarbowej. Naczelnik Wydziału IV Izby Skarbowej w Wilnie, p. Adolf Zingulowicz w VI st. st. dekretem p. ministra skarbu z dnia 31. I 1929 r., mianowany zostł Naczelnikiem tegoż Wydziału w V stopniu służbowym.

— Naczelnik III Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych w Wilnie p. Stepiń Franciszek przeniesiony został do Warszawskiej Izby Skarbowej na równorzędne stanowisko. Waktający Urząd obejmie p. Bronisław Szaworski, dotychczasowy Naczelnik Urzędu Skarbowego Połatków i Opłat Skarbowych na powiat Wileńko-Trucki.

— Naczelnikiem Urzędu Skarbowego Połatków i Opłat Skarbowych na powiat Wileńko-Trucki projektowany jest Naczelnik Urzędu Skarbowego Połatków i Opłat Skarbowych p. Sankowski Witold.

MIEJSKA

— Z posiedzenia Komisji Kulturalno-Oświatowej. W ubiegły poniedziałek w lokalu Magistratu odbyło się posiedzenie miejskiej Komisji Kulturalno-Oświatowej. Jako punkt pierwszy porządku dziennego rozpatriono i zaakceptowano projekty statutów nagród za prace artystyczno-literackie. Ustalone zostały statuty nagród: 1) im. Adama Mickiewicza, 2) sztuk plastycznych, oraz nagroda za pracę literacką w języku niepolskim (litewskim, żydowskim i białoruskim).

Ponadto uchwalono wyasygnować: 10.000 zł. na potrzeby szkolnictwa żydowskiego, 6000 zł. na żydowski instytut naukowy oraz 3000 zł. na rzecz kasy imienia Mianowskiego.

Uchwały Komisji Kulturalno-Oświatowej nabrały prawomocności, po zatwierdzeniu przez Radę Miejską.

— Katastrofalny brak węgla. Z powodu silnych mroźów w ostatnim tygodniu dał się odczuć silny brak węgla. Zapotrzebowanie węgla wzrosło, a dopływ zmniejszył się z powodu złej komunikacji. Wszystko to pogorszyło sytuację, tak że węgla w Wilnie prawie niema. Obecnie węgiew bardzo znacząc podrożał. Każdy kto ma materiał opałowu do sprzedania spekuluje nim. Istnieje bardzo poważna obawa, że w dniach najbliższych o ile nie zwiększy się ilość węgla w Wilnie, wiele fabryk będzie musiało stanąć.

— Kary na spekulantów węglem. Pan starosta zgodził w dniu wczorajszym polecił zaareztować za ukrywanie zapasów węgla Rosę Turjelową, właścicielkę sklepu przy ul. Zarzecze 4 oraz za pobieranie wygórowanych cen za węgiew Eljasza Wołosowa (Zarzecze 10), który pobierał 1 zł. 40 gr. za pud i 1 zł. za pół puda, Abrama Ozika (Kijowska róg Piłsudskiego) i Annę Lew (Kijowska ród Kwaznelnej) za pobieranie 1 zł. 50 gr. za pud węgla.

— Stan chorób zakaźnych. W tygodniu ubiegłym Sekcja Zdrowia Magistratu zanotowała na terenie m. Wilna 30 wypadków zasłabnięć na choroby zakaźne, z czego: tyfus brzuszny—1; ptonica—7; btonica—4; krztusiec—3; gruźlica—10 (zmarło 3); grypa—4 i śpiączka 1.

W porównaniu z tygodniem poprzednim ilość zasłabnięć na choroby zakaźne zmniejszyła się o 25 proc.

— Żydzi modlą się o zmniejszenie mroźów. W niedzielę wieczorem w niektórych żydowskich domach modlitwy odprawiono specjalne nabożeństwa, prosząc Boga o zmniejszenie mroźów.

— Zamknięcie biblioteki Straszuna. Z powodu braku węgla w mieście znana biblioteka żydowska Straszuna została zamknięta na przeciąg kilku dni.

— Zmiana na stanowisku przewodniczącego Komisji Kulturalno-Oświatowej. Jak się dowiadujemy, prof. Ehrenkreutz zapowiedział ustąpienie ze stanowiska przewo-

niczącego miejskiej Komisji Kulturalno-Oświatowej, motywując swoją rezygnację częstą rozbieżnością zdań pomiędzy wnioskami Magistratu i Komisji Kulturalno-Oświatowej, co powoduje anormalne warunki pracy.

— Powrót do urzędowania lawnika Maleszewskiego. Po kilkutygodniowej chorobie, powrócił, w dniu wczorajszym, do urzędowania szef Sekcji Zdrowia Magistratu lawnik d-r Maleszewski.

— Gratioswe przedstawienia dla dzieci szkół powszechnych. Magistrat m. Wilna celem dania możności uczącej się młodzieży szkół powszechnych zaznajomienia się z trylogią Sienkiewicza zakupił w Teatrze Polskim kilka bezpłatnych przedstawień popołudniowych.

— Gdzie w roku bieżącym odbędzie się „Kaziuk”. Jak się dowiadujemy, doroczny tradycyjny kiermasz, przypadający na dzień św. Kazimierza (4 marca) w roku bieżącym odbędzie się na targowisku kalwaryjskim, nie zaś, jak dotychczas, na placu Łukiskim.

SPRAWY SZKOLNE

— Odwołanie spisu dzieci. Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego zawiadomiło, że z powodu panujących mroźów, zapowiadziany na luty spis dzieci w wieku szkolnym w w. lewiodzie wileńskich został odwołany.

LITERACKA

— Subwencja na pracę regonoln. p. Mecenasa Antoni Miler otrzymał z Ministerstwa W. R. i O. P. subsydium na przeprowadzenie studjów arcańwalnych dla ukończenia pracy naukowej p. t. „Teatr polski i muzyka na Litwie, jako strażnice kultury zachodniej”. Praca ta obejmie czasokres od r. 1747—1863.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Z Tow. Przyjaciół Nauk. Dnia 13-go lutego w. 6 r. o godz. 7-jej wiecz. w lokalu Seminarjum Historycznego U. S. B. (ulica Zamkowa 11) odbył się zwyczajnie miesięczne posiedzenie członków T-wa, na którym prof. dr. Iwo Jaworski wygłosił odczyt p. t. „Nowe poglądy na początek wieków średnich”. Uprasza się członków o liczne przybycie. Goście mile widziani.

— Zebranie Informacyjne Z w. Oficerów Rezerwy. Związek Oficerów Rezerwy wzywa wszystkich swych członków na zebranie informacyjne na niedzielę dn 17-go lutego o godzinie 11 i pół, szczególnie winni się stawić koleży bezrobotni we własnym interesie.

— Posiedzenie Pol. Tow. Dermatologicznego. Dnia 14-go lutego b. r. odbędzie się kolejne posiedzenie Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego w szpitalu Sawicz o godzinie 8-jej wiecz. Porządek dzienny: 1) odczytanie protokółu z ostatniego posiedzenia 2) Dr. St. Fedosewicz: Referat „Nowsze poglądy na metody leczenia kiły”. 3) Dr. Cz. Ryll-Nardzewski: Pokaz chorego: Aene kelolium 4) Dr. E. Sawicz: Pokaz chorego: 4) Przypadek actinomycosis (z pokazem preparatów b. Lupus erythematoses symmetric. extrematum. 5) Dr. W. Woiwódo: Casus pro dieagno- 6) Sprawy administracyjne i wolne wnio-ki.

— Posiedzenie powiatowego Komitetu W. F. i P. W. 23-go b. m. w lokalu Starostwa na powiat wileńsko-trucki odbędzie się posiedzenie Powiatowego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego. Na porządku dziennym: sprawy organizacyjne i budżetowe.

SPRAWY ROBOTNICZE

— Praca w godzinach ponormalnych. W związku z okresem prac bilansowych w bankach oraz zakładach przemysłowych i handlowych, które te prace wymagają zatrudnienia części prawników w godzinach ponormalnych — Inspektorat Pracy w Wilnie wydał zarządzenie, by w wypadkach gdy zajdzie potrzeba przedłużenia czasu pracy dla niektórych pracowników wymienione zakłady składały do Inspektoratu Pracy podania o pozwolenie.

W podaniu należy podać powody, zmuszające zakład do przedłużenia czasu pracy, ilość zatrudnionych pracowników (oddzielnie mężczyzn, kobiet i młodocianych), dla ilu pracowników zachodzi potrzeba przedłużenia czasu (dla ilu mężczyzn i ilu kobiet), o ile godzin dziennie i na jaki przeciąg czasu.

SPRAWY ŻYDOWSKIE

— Zw. Nauczycieli żydowskich bojkotuje Tow. „Szul-Kult”. Zw. Nauczycieli żydowskich w Wilnie wydał odczew nawołującą do zwalczania tow. oświatowego „Szul-Kult”, a to z powodu przyjęcia lo pracy p. Gurewicza, o kierownika szkoły przy ul. Belny. Walka pewnej grupy Żydów z p. Gurewiczem powstała w chwili gdy ten „odwzżył” się urzędz w locie r. ub. główną wówczas denonstrację przed biurami Magistratu. Dzieci, dziękując za sprawie-

dlwy podział funduszw na cele oświatowe, wznosili wówczas okrzyki na cześć Polski, a orkiestra odegrała „Jeszcze Polska nie zginęła”. W paę dni po demonstracji p. Gurewicz został usunięty ze szkoły. Wówczas wychowankowie jego rozpoczęli strajk. Nacisk Kuratorium spowodował, że p. Gurewicz został z powrotem kierownikiem tej szkoły. Jednakże w parę miesięcy potem, nie mogąc znieść szykan, ustąpił i został zaniższony do zorganizowanego w tym czasie tow. „Szul-kult”. Zemsta jego przeciwników dosięgła go i tam. Obecnie uprawia się nagankę w celu zupełnego odsparowania go od życia szkolnego (x).

TEATR I MUZYKA.

REDUTA (na Pohulance).

— Ostatnie przedstawienia Kręgu interesów. Dziś maskarada karnawałowa J. Benaventa z prologiem i epiologiem p. t. „Krag interesów” — z udziałem całego niema Zespołu Reduty.

Początek punktualnie o godz. 20 ej. Bilety wczesniej w „Orbisie” i od godz. 17 ej. w kasie teatru. Sala dobrze ogrzana.

TEATR POLSKI (sala „Lutnia”).

— Ostatni występ Karola Adwentowicza. Dziś po raz ostatni oparta na legendzie chasydzkiej, sztuka A. S. kiego „Dzień i noc”, w której Karol Adwentowicz kreuje postać Reb Dona

— Jutrzecza premiera „Upiorów” — Ibsena. Jutro Karol Adwentowicz po raz pierwszy wystąpi w słynnej swej kreacji Polowca w „Upiorach” — Ibsena. Będzie to ostatnia premiera z udziałem Karola Adwentowicza, który w tych dniach konczy występy w Wilnie.

— Dziekiuję za służbę. W Pierwszego Ostatnia sztuka Wł. Perzyskiego „Dziekiuję za służbę” niebawem wchodzi na repertuar Teatru Polskiego. Nowa sztuka znakomitego pisarza, który w „Dziekiuję za służbę” wskazuje niedocenioną i pokrzywdzoną rolę kobiety w społeczeństwie, wzbudziła ogólnie zainteresowanie.

— Por-nac taneczny w Teatrze Polskim. W niedzielę najbliższą 17 b. m. o godz. 12 m 30 p. odbędzie się w Teatrze Polskim pokaz taneczny zespołu E. Bino. Tance w układzie i interpretacji E. Bino, oznaczają się wysokim poziomem artystycznym. Program zawiera utwory Chopina, Griegorinewa, Debussy, Grossmanna, Mendelssohna, Mozarta, Rubinsztejna, Prokofjewa, Saint-Saens.

— Wśród bogatego programu na wyróżnienie zasługują „Na perskim rynku” — muz. Kełebey.

RADJO.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Fala 456 mtr. Sygnat: Kukulka.

SRODA, dn. 13 lutego.

11.56—12.10. Transmisja z Warszawy. Sygnat czasu, komunikaty, hejnał z Wzley Marjckiej w Krakowie oraz komunikat meteorologiczny. 15.55—16.0. Odczytanie programu dziennego, chwilka litewska i repertuar teatrów i kin. 16.20—16.35: Komunikat Zw. Mi. Polsk. 16.35—17.0. Audycja literacka. „Nieznane fragmenty z utworów J. Słowackiego” 17.55, 8:30 Transmisja z Warszawy. Ork. Polsk. Radja. 18.50—19.15. Rudycja „Niespodzianka”. 19.30—19.55. „Walka o naftę” — pogadanka popularna. 19.56—20.00. Sygnat czasu z Warszawy. 20.01—20.25. Kwadrans Akademicki. 20.25—20.30. Odczytanie programu na czwartek i komunikaty. 20.31—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert dawnej muzyki polskiej. 22.00—23.30. Transmisja z Warszawy. Komunikaty: P.A.T., policyjny, sportowy i inne oraz muzyka taneczna.

Radio wobec braku połączenia z Warszawą.

Wobec braku telefonicznego połączenia od kilku dni z Warszawą radiostacja wileńska zmuszona jest posługiwać się odbiornikami stacji warszawskiej na odbiornik lampowy. Czystość transmisji zależna jest od warunków atmosferycznych, a niejednokrotnie odbiór bywa tak trudny, że rozgłoszenia nasza zmuszona jest do zmian w programach. Niedomoganie to zostanie usunięte z chwilą naprawy połączeń telefonicznych ze stolicą.

Na wileńskim bruku.

— Dalsze szczegoly afery futrzanej. W trakcie dalszych badań k-igaz Ziatkowicza natrafiono na cały szereg rachunków, wystawionych przez różne firmy Ziatkowiczow. Rachunki te nie były ostemplowane. Grozi za to duża kara pieniężna, tembardziej, że rachunki te opiewają na ogromną sumę osiemdziesiąt kilku tysięcy dolarów. Wobec tego nastąpiło dalsze zajęcie towaru u Ziatkowicza.

— Zatrucia cza-dem. Zatruciu cza-dem, wydostającym się ze zbytnio napałonego pieca uległa zatruciu cza-dem rodzina Chwielinów (Niemiecka 23). Dziękując za usługi lekarskiej zatrutych zolano uratować.

Tak samo zatruciu cza-dem uległa Helena Giedrys (Swierkowa), którą ze względu na poważny stan ulokowano w szpitalu żydowskim.

— Pożar. W mieszkaniu Bolesława Kisela (Cedrowa 9) od napałonego pieca zapaliła się ściana. Pożar ugasiła straż ogniowa.

— Zaginącio. Przed kilku dniami wyszedł do Niemenczyzna Mikołaj Wasilewski (Drueta 10) 1. 32 i dotychczas nie powrócił.

— Kradzież futra. Abramowicz Bakowi (Słowackiego 19) p. czas jego bytowości w jednym z mieszkań przy ul. Szopena 3, nieujawniony sprawca skradł futro wartości 2 tys. zł.

— Ujęcie pszczykwanego. W domu noclegowym przy ul. Sadowej 17, policja ujęła dawno pozukiwanego z powodu różnicy kradzieży Alfonsa Harasimowicza, bez sątego miejsca zamieszkania. (x).

Kłeska społeczna

Cały prawie kontygent europejski pora się z kłeską mrozów i śniegów. Uczeń w swoim zakresie mając...

Z tych to względów okres mrozów jest tematem, godnym gruntownego omówienia, tematem ogólnoludzkiej troski i dociekań...

Może ktoś powie przesadzi! Nie! Wystarczyłoby na zbiecie takiego okrzyku przykład z historii...

Współczesne społeczeństwo, zgodnie z błyskawicznie postępującą ewolucją...

Nie zamierzam uciekać się do dalszych przykładów, któreby mogły być uzasadnieniem poruszonego tematu...

Mrozy i śniegi, tak zresztą, jak inne kłeski żywiołowe, a więc burze deszczowe, wichury i posuchy...

Aktualnym w naszych warunkach tematem w dobie zimy są mrozy, których nie przewidzieliśmy...

astrologów, czy innych znawców nieba, lecz z innych zgoła względów, z czego winniśmy wyciągnąć naukę...

Skutki mrozów w Wileńszczyźnie i w przyległych wschodnich województwach Rzeczypospolitej są znacznie ostrzejsze niż gdzieindziej...

Ziemie północno-wschodnie odródnionego państwa, mimo nowoczesnych ram i powierzchniowych form życia...

Pozwolę sobie pojęcia te sprzecyzować w zacytowanym poniżej urywku autentycznej rozmowy...

— Co to będzie, taki straszny mroz, proszę pana, jeśli nie minie czeka nas widmo głodu.

— Eh, głód dla naszej ludności nie nowina, tyle przetrzymała, to i nadal przetrzyma.

Tak, albo nie, stawiać horoskopy zbyteczne. W tysiącach wypadków twierdzić można napewno: biedne ludziska na pociechę, kłeskę mrozu przypisuje...

Kraj nasz jest nędzny, zbyt widome posiada rany, zadane przez niewolę ciemnoty i wyzysku.

Państwo, aczkolwiek sterowane jest najlepszą wolą i najwięcej wprawna dłońią swych przewodników...

zaledwie jednym bolesnym kolcem. Środków ratunku musimy szukać na miejscu, aby odwrócić grozę...

Dobrze, niech się wygada ciemnota na temat dopustów i kar bożych, za grzechy nie popelnione, czy popelnione na przestrzeni lat...

W stolicy państwa i w innych większych ośrodkach, akcja taka już jest w pełnym biegu.

Są więc dwie drogi: jedna to niezwłoczne podjęcie akcji doraźnej w celu zmniejszenia kłeski...

Dookoła mistrzostw narciarskich armji w Wilnie.

Za niespełna tydzień czasu rozpoczyna się w Wilnie wielkie dni narciarstwa.

Mistrzostwa narciarskie armji i połączone z nimi mistrzostwa Wilna będą stanowiły clou dotychczas u nas organizowanych imprez sportowych.

Na zawody powyższe przyjedzie też prezes Polskiego Związku Narciarskiego pulk. inż. Bobkowski.

Zjazd wojewódzkich naczelników zdrowia.

W dniu 18-go b. m. rozpoczyna w Warszawie obrady zjazd wojewódzkich naczelników zdrowia.

Zjazd obejmie szereg zagadnień, z których każde zobrazowane będzie w poszczególnych referatach.

Szan. sanitarno-pozastkowy kraju przedstawia dr. Tubiasz i Rudolf w referatach p. t. „Dotychczasowe wyniki akcji sanitarno-pozastkowej w kraju”...

Zagadnienie walki z ostrymi chorobami zakaz. emi omówią pp. dr. Cagliński i dr. Hirsztal w referatach p. t. „Statystyczno-graficzne przedstawienie stanu kraju pod względem ostrych chorób zakaźnych w okresie 10 letnim”...

Ponadto dział informacyjny zilustrują następujące referaty: „Sprawa szpitalnictwa w związku z u-twą o z kładach leczniczych”...

W drugim dniu zjazdu dr. Przywieszki wygłosi referat o uzdrowiskach, przeznaczony specjalnie dla tych naczelników...

Mali żebracy.

Codziennie napotkac można, gdy jest ciepło na ulicach naszego grodu, dzieci w wieku 8 — 12 lat, żebrzące o parę groszy „na chleb”...

Pewnego wieczora między godziną 7—8 przechodząc koło kina „Polonia” zauważyłem, jak paru chłopaków obdartych biegają za...

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Sejm łotewski ratyfikował pakt Kelloga.

RYGA, 12/II (Pat) Sejm ratyfikował pakt Kelloga wszystkimi głosami przeciwko 6 głosom komunistów.

Ratyfikacja paktu Kelloga przez Grecję.

ATENY, 12/II (Pat) Izba przyjęła w pierwszym czytaniu pakt Kelloga oraz ratyfikowała grecko-włoski pakt przyjaźni.

Brak węgla w Austrii.

WIENIEN, 12/II. (Pat) „Neue Freie Presse” donosi, że liczne pociągi z węglem, zdążające do Austrii, utknęły pomiędzy Boguminem a Przerowem z powodu zawiei śniegów.

Amanullah zwycięża.

BERLIN, 11. II. (Pat) United Press donosi z Moskwy, iż walki między Amanullahem a jego przeciwnikiem Bacza-Sakao po kilkudniowej przerwie z powodu ulew rozpoczęły się na nowo.

Stada wilków w Bułgarii.

SOFJA, 12/II. (Pat) Zgłodniałe stada wilków ukazały się w różnych okolicach Bałkanu.

Europa w kleszczach mrozu.

W Niemczech — 23°, na Śląsku — 30° C.

BERLIN, 12. II. (Pat) W ciągu nocy ubiegłej temperatura w Berlinie wyniosła — 23 stopnie C. Na Śląsku termometr wskazywał jeszcze — 3) stopni.

Ze wszystkich stron dochodzą wiadomości o licznych wypadkach śmierci wskutek zmarznięcia. Mrozy poczyniły ogromne spustoszenia, zwłaszcza w prowincjach wschodnich, wśród zwierzyzny.

W Paryżu.

PARYŻ, 12/II (Pat) Dzisiaj rano termometr w Paryżu wskazywał 14 stopni Celsjusza.

W Bułgarii.

SOFJA, 12/II (Pat) W całym kraju mrozy stają się coraz silniejsze. W Łoście temperatura wynosi 30 stopni. Jest to najniższa temperatura, jaką kiedykolwiek notowano w Bułgarii.

przechodniami, wychodzącymi od „Zielonego Sztrala” no i wogóle za publicznością przyzwyczajoną i prosili o parę groszy „na chleb dla biednego”.

Ze są biedni ludzie i biedne dzieci, tego dowodzić nie trzeba, a że są uczciwi i nieuczciwi o tem też każdy wie.

Choć policja i ściga wyżej wymienionych sprzedawców, to jednak nazwę ich uczciwymi od tych, co nie robić nie chcą, tylko mieć darmowy świeży grosz niby na chleb...

KINO MIEJSKIE Od dnia 12-go do 14-go lutego 1929 roku włącznie będą wyświetlane filmy: Nad program: „Liga obrony powietrznej i przeciwgazowej Państwa” 2 akty.

KINO-TEATR „HELIOS” Wileńska 38. PREMIERA! Szeherazada SZEIK FAZIL Nawszpialaszy przepychem i bogactwem lśniący film p. t. wzruszająca historia miłości młodych serc.

KINO-TEATR „POLONJA” Mickiewicza 22. DZIŚ ARENA GROZY Przepiękny balet, nadzwyczajny ścigający krew w żyłach numer. Artysta wykonuje mimo własnej woli śmiertelny skok na arenę cyrku z olbrzymiej wysokości.

KINO „Piccadilly” Wielka 42. Potężny dramat młodych dusz i ciał O czem się nie mówi rodzicom... dramat w 12 akt.

KINO LUX Mickiewicza 11. Dziś długo oczekiwany film Wesele wiośni Wesele wiośni Wesele wiośni Wesele wiośni Wesele wiośni

Kino Kolejowe OGNISKO (obok dworca kolejowego). Dziś! Wspaniały program! W roli głównej Olive Borden. Nadprogram „Kuba, kraina cygar” w 1 a cte

PIĘKNY DRAMAT PRZYGÓD I MIŁOŚCI W 8 AKTACH. W rolach głównych: Barbara Bedford, Wilam i S. Hard Państwa” 2 akty. Nad program: „PAN TADEUSZ”.

W rol. gł. CHARLES FAUREL i uroczą GRETA NISSEN. Fantastyczny przepych pałaców wachśnielbi Kulisy bar-mówi Bajeczna wyst. wal Sceny o godz. 4, 6, 8, 10, 15. Już wkrótce „PONAD ŚNIEG” w St. Żeromskiego.

Dramat w 10 akt. zakulisowego życia artystów. W roli głównej MARY JOHN ON.

2 serje 12 aktów razem W rolach główn. GABRIEL GABRIO (Jean Valjean), SANDRA MILANOW (Fantina) i Koetta, JAN TONLOUT (Javert), PAUL JURGE (Bikup Myri-), G. SAILLARD (Thenardier). Reżyserował Henryk Tascanot. Dla młodzieży dozwolone

Dziś! Wspaniały program! W roli głównej Olive Borden. Nadprogram „Kuba, kraina cygar” w 1 a cte

Zawiadomienie. 3 Okręgowe Szefstwo Budownictwa Grodna ogłasza na dzień 23 lutego 1929 roku na godz. 12-ą przetarg na roboty asenizacyjne w garnizonie Blajstok — na przetrwanie 1 roku.

Zawiadomienie. 3 Okręgowe Szefstwo Budownictwa w Grodnie ogłasza na dzień 26 lutego 1929 roku godziną 10 rano przetarg na roboty asenizacyjne w garnizonie Blajstok — na przetrwanie 1 roku.

Przy zakupach prosimy powoływać się na ogłoszenia w „Kurjerze Wileńskim”.

POSZUKUJEMY W KAŻDEJ MIEJSCOWOŚCI PRZEDSTAWICIELI specjalnych wiadomości, kaucej, ani kapitału obrotowego nie potrzeba. Zarobek miesięczny 150—200 dolarów.

Zawiadomienie. 3 Okręgowe Szefstwo Budownictwa Grodna ogłasza na dzień 22 lutego 1929 r. godz. 10 rano przetarg na dostawę większej ilości cegieł zwykłych, oraz 1 cegły, jak również na dostawę wapna.

Redakcja i Administracja: Jagiellońska 3, Tel. 99. Cenyne od god. 9—3 ppół. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppół. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 6—7 wiecz. we wtorki i piątki.

KURJER WILEŃSKI S-KA Z OGRAN. ODP. DRUKARNIA I INTROLIGATORNIA „ZNICZ” Ś-TO JAŃSKA 1 - WILNO - TELEFON 3-40

Od r. 1843 istnieje Wilenkin ul. Tatarska 20. Meble jadalne, sypialne i gabinetowe, kredensy, stoły, szafy, łóżka i t.d. Wykwintne. Mocne. NIEDROGO. Na dogodnych warunkach i na raty.

Przyblakal się pi-s czarny z sółtemi pianami, odbiór za 3-rotm kosztów Tatarska 20 m. 27. ZGUBY Dzień 10/II zgubiono: teczkę skórzaną jadąc na dworzec, na ul. Piłsudskiego 1 Sz. Penowskiej. Znalazcę proszę za wynagrodzeniem 100 (sto) zł. o przyniesienie do domu pod adresem: Piłsudskiego 26 m. 2. Michał Lokaczewski. 509-0

Doświadczony Radjodamator kupuje! Akumulatory tylko D-ra POLLAKA (w Białej) Najwyższa nagroda Krakowa, Lwowa, Wilna, Paryża, Chłogno, Wiednia. Przedstawicielstwo, solidne iadowanie i naprawa. MICHAŁ GIRDA Wilno, Szopena 8. Telefon 16-72.